

ГОЛОСУЙМО ЗА НАШИХ КАНДИДАТІВ!

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXVII-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 21-22/ листопад 2016 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

У Сієті відкрито бюст Тараса Шевченка

Іван КОВАЧ

Ще не вмерла наша мова-цариця
(Уривок)

Як настав безбережитись Він,
Наш Шевченко, прапаростий рицар,
розголосився стиглий прадзвін
в нашій мові – вдовиці-цариці.

У розчесанім ранку чимдуж
Він у Нені-Вкраїні-Оселі
безборонно й скорботно довкруг
із глибин воскресав акварелі...

**Микола-Мирослав
ПЕТРЕЦЬКИЙ**

VOTAȚI CANDIDAȚII
UNIUNII UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

INTOTDEAUNA ALĂTURI
DE UCRAINENI!

NICOLAE MIROSLAV PETREȚCHI
DEPUTAT

Pasenciuc Vasile

Moisei Bogdan

Mihoc Lucia

Liber Ivan

Horvat Liuba

APLICAȚI ȘTAMPILA „VOTAT”
PE SEMNUL ELECTORAL
CAMERA DEPUTAȚILOR, poziția 14

Cod Unic: 13100046
Tipar: STUDIO LIFE EVENTS S.R.L.
TIRAJ: 50 exemplare

У номері:

- Діти з Донбасу в Румунії ➤ стор. 2
- Вшанування ветеранів війни ➤ стор. 4
- 145 річниця Василя Стефаника ➤ стор. 5
- Іван Драч: «Самотня ластівка» ➤ стор. 14

ДІТИ З ДОНБАСУ – НА ВІДПОЧИНКУ В РУМУНІЇ

В період з 11 по 21 жовтня цього року в місті Бая Марє перебували на відпочинку, на запрошення Префектури повіту Марамуреш та Публічного Відділу Соціальної охорони міста, 20 дітей з українських регіонів Донбасу. Діти, дівчата та хлопці 13-15 років із сімей Донецька, Луганських регіонів, які були примушені покинути зону АТО, прибули до Бая Марє на відпочинок.

Група дітей із їх супровідниками, дві дорослі особи, були прийняті на кордонному переході в місті Сігеу Мармацієй (Сігет) і автобусом привезені до міста Бая Марє, де їх поселили в шкільному таборі і в Центрі Охорони та Оздоровлення дітей.

Учні, діти з різних шкіл українських регіонів, брали участь в різних заходах, організованих для них, таких, як: вечори кінофільмів, танцювальні вечори, футбольні та гандбольні змагання, музичні концерти, спортивні і народні танці, відвідування різних музеїв, а також і прогульки навколо міста та у Карпатських горах на верху П'ятра Кокосулуй (Грибень півня). Всі ці заботи були приємні дітям, одні з них висловилися перед мене, коли я їх відвідував.

Відвідував я наших юних українців у шкільному таборі, де вони вечеряли і робили щоденні висновки, – там ми познайомилися, і я їм розказав про українське населення повіту, про Союз українців Румунії, про наше становище і про діяльність Союзу у збереженні нашої ідентичності.

Відвідував я дітей не з порожніми руками, а привозив їм мінеральної води, фруктів, харчів, а від імені Союзу українців Румунії подарував супровідникам і учням книжки та журнали на українській мові, видані СУР, і розказав їм, як автори цих видань збагачують культуру не лише Румунії, а і України.

На кінець я попросив супровідників та учнів, щоб вони висловили письмово своє враження про перебування на відпочинку в Румунії. Три учні та керівник групи О. Мантурова, начальник відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Новгородської міської ради (Донецька область) написала так:

«Бажаю висловити щире і велике подяку всім, всім, всім, тим, хто був причетний до організування відпочинку дітей з Донбасу в Румунії.

Я увірена, що ці 10 днів, проведені в Бая Марє, надовго залишаться в пам'яті наших підлітків.

З самого початку нашого перебування в Бая Марє програма відпочинку була насиченою із першого дня до останнього.

Так що кожного дня ми відчували себе змученими, однак було дуже приємно для нас, тому що це були тільки позитивні відчуття.

Не можна сказати, що події одного дня були кращими від іншого дня, тому що нас приємно вражало все.

Відвідували художній відділ Університету, де діти побачили висновки робіт студентів, із задоволенням рисували, уявляючи себе юними художниками, вивідували спортивний комплекс, де із задоволенням грали в футбол, плавали в басейні, і приємно згадується пікнік, проведений за містом, любувалися надзвичайним красвидом, їздили на конях, піднялися високо в гори на кам'яній доріжці, де відвідували клуб реліансації (СПА), тобто відродження, де прийняли водні процедури, милувалися прекрасними красвидами міста Бая Марє з висоти піднімальної драбини однієї з рятувальних машин.

Протягом всіх днів наші діти мали можливість спілкуватися з активною румунською молоддю, представниками волонтерів, до речі, волонтерський рух тут дуже гарно розвинутий.

Між нами завжди знаходилися привітні, хороші, добрі люди.

Велике спасибі за прекрасний відпочинок і безліч позитивних емоцій».

Учениця Повненко Настя, 16 років, із м. Краматорська, написала:

«Я дуже рада, що з'явилася така нагода – відвідати вашу гарну країну – Румунію. Ця країна вразила мене настільки, що мовчати про побачене не маю сил.

Ця архітектура, ці гори та люди надихають мене.

Коли приїду до рідної країни, обов'язково розповім про Румунію, про чудових людей, які живуть у ній, про природу та чисте повітря».

Учениця Хварастухіна Валерія, 16 років, з м. Бахмут: «Коли я приїхала до Румунії, то зразу побачила гарну архітектуру, вона дуже відрізняється від нашої. Мені дуже сподобались люди, які зустрічали нас. Їжа в Румунії не така, як у нас.

У румунських стравах надзвичайний для мене смак, мені сподобались».

Учень Ваня Берехтов з м. Краматорська:

«В Румунії, а також в Бая Марє, мені полюбилось абсолютно все. В цьому місті, а можливо, у всій країні, повсюди зустрічаються приємні люди, багато волонтерів, а також просто хороші люди...»

Мене приємно вразило: високо освічені люди, які говорять англійською мовою. А також мав нагоду розмовляти на рідній українській мові.

В Бая Марє прекрасна природа, високі гори та гірські води. Я дуже радий, що мені вдалася така нагода – відвідати таку прекрасну країну, як Румунія. Надіюсь, що я сюди вернуся, можливо, не один раз».

Я можу тільки сказати, що бажаю нашим братам українцям щасливої долі, цілковитої незалежності та цілісності в європейській спільноті.

Степан БУЧУТА

НА ТЕРИТОРІЇ РУМУНІЇ ПОЯВИВСЯ ЩЕ ОДИН ПАМ'ЯТНИК ТАРАСУ Г. ШЕВЧЕНКУ – У СІГЕТІ

29 жовтня ц.р. українська громада Марамориша в м. Сігеті святкувала унікальну, значну подію – Відкриття пам'ятника генія українського народу Тараса Шевченка. Пощастило і мені взяти участь на такому чудовому заході українців і румунів м. Сігет, а враження які залишились в моїй думці, я хотіла б поділити з іншими українцями, знайомими, друзями. Всі моменти, що відбулися, починаючи з прийняття офіційних осіб, гостей, делегатів і до завершуючих моментів, все було на високому рівні. Я хотіла все описати коротко, старалася, але мені це... не вийшло.

Перший момент – традиційне прийняття двох міністрів закордонних справ – України Павла Клімкіна та Румунії – Лазара Команеску, а з боку керівництва СУР, на чолі з головою Миколою-Мирославом Петрецьким, всіх делегатів з України, гостей: п. Ярослава Хортяні – голова ЕКУ, п. Алла Кендзера – секретар Товариства «Україна-Світ», п. Михайло Ратушний – голова Всесвітньої Координаційної Ради Українців, делегати Верховини Івано-Франківської області, представники обласної та міської ради, давні друзі українців. Згадаю делегатів з далекої Франції, з Хорватії, всі поважні, щирі і добрі друзі українців Румунії, а ще представники місцевої адміністрації муніципію Сігет.

На зустрічі обговорення різних справ з різних сфер співробітництва, проектів, обмін думками міністр України подякував за підтримку з боку румунської влади у верішенні проблем українців.

Другий момент: всі направились туди, де відбулася унікальна програма для марамороської спільноти: – урочисте відкриття і освячення пам'ятника «Прометей думки» Т. Шевченка.

Численний собор українських священників на чолі з вікарієм Іваном Піцурою відправили Божественну службу. Відбувся момент освячення пам'ятника, пролунали пісні «Думи мої», «Рече та стогне Дніпр широкий», «Заповіт».

Біля нього делегати в своїх виступах виразили чудові, задушевні слова. Міністр

України сказав: «Слово Шевченка живе разом з нами». Ярослава Хортяні передала щирі вітання, сердечну подяку, бо цей момент став символом дружби. Подала один приклад: «Як складається в світі: одні ставлять пам'ятники, інші вбивають людей невинних».

Слова п. Алли Кендзери: «Коріння українське сильне, а в цей дощовий день появився божественний знак! ». Так само й інші присутні особи дарували цитати з віршів нашого генія. Другий момент – Концерт, присвячений події, який відбувся в музичному залі мистецтв ім. Дж. Енеску.

Відкрили концерт хор «Ронянські голоси» і жіночий гурт «Рушанка» з Рускови, які виконали ряд пісень. Слідували художньо-артистичні колективи з України, серед них славетний танцювальний ансамбль з Вижниці, ансамбль «Смеречина», банду-

ристи зі Львова; солісти виконали пісні на високому рівні.

Славна бандуристка Люба Бойко виконала пісню «Ой одна я, одна, як билиночка». Виступав і славний ансамбль «Козачок» з Балківців – керівник Петро Шойман, – який завершив концерт з танцем «Гопак». Запрошений до сцени, був знаменитий режисер Валентин Сперкач, який, між іншим, згадав і про документальний кінофільм Шевченка «Тарас».

Такий чудовий концерт, що зачарував всіх! Оплески тривали безперестанно, – мені здавалося, і так відчувала, що концерт відбувся десь в Україні, на Тарасовій землі. Є люди на землі здібні, талановиті, які творять чудові твори, як скульптор з України Тарас Довбенюк, Ярослав Скумачук – заступник голови Івано-Франківської

Держадміністрації, який подарував українцям з Мараморощини один з найкращих пам'ятників, а за його працю з боку СУР отримав велику нагороду – прекрасну ме-

даль, бо пам'ятник Шевченка стоїть як сторож на марамороській землі в м. Сігеті біля Української православної церкви на постаменті, схиливши голову в задумі про майбутнє. Я думаю так: всі пам'ятники українського генія, які поставлені на території Румунії, будуть дарувати нашим українцям безмежну любов один до одного, – хай дух його з'єднає нас міцно для доброго слова, порозуміння, бо слово і сьогодні живе і бореться за нас.

Висновок: Без того, щоб заперечувати щось, без зауважень, треба сказати правду: вся подія, від початкових моментів і до завершення, відправилась на високому рівні, організатори, всі, котрі підтримували захід, це імплікація для того історичного і щасливого дня, вартує, велику похвалу і найкращу оцінку!

Анна БЕРЕГІЙ

Здійснення мовної політики в освіті, навчання мовами національних меншин в Румунії та вивчення цих мов

(Продовження з попереднього числа)

З метою створення належних умов для забезпечення ефективності процесу вивчення української мови учнями загальноосвітніх навчальних закладів з навчання мовами національних меншин, починаючи з 2008 року, введена в дію Національна комісія з української мови та літератури, яка затверджена наказом Міністерства освіти і науки Румунії. Таким чином, члени Національної комісії з української мови та літератури разом з радником Міністерства Виховання і Наукових Досліджень Румунії, складають кожного року:

-сюжети для усного національного тестування з української мови та літератури, для учнів, які хочуть отримати ступінь бакалавра,

-сюжети для письмового національного тестування з української мови та літератури, для учнів, які хочуть отримати ступінь бакалавра,

-сюжети для письмового національного тестування з української мови та літератури, для учнів які закінчили 8-річну школу,

-сюжети для письмового національного тестування з української мови та літератури та румунської мови та літератури і математики та навколишнього середовища для учнів 2-го класу,

-сюжети для письмового національного тестування з української мови та літератури та румунської мови та літератури і математики та навколишнього середовища для учнів 4-го класу,

-сюжети для письмового національного тестування з української мови та літератури, румунської мови та літератури та іноземної мови для учнів 6-го класу,

(Далі буде)

Ельвіра КОДРЯ,
радник у Міністерстві національного
виховання та досліджень Румунії

ВШАНУВАННЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ У СЕЛІ РУСЬ-ПОЛЯНА (МАРАМОРОЩИНА)

Відомо, що із Марамориша пішло багато добровольців на фронт II світової війни, щоб допомогти якнайшвидше визволитися сусіднім країнам з-під фашистського ярма і прикінчити війну! Багато з них витримали до кінця війни і вернулися додому. Але багато з-між них полягли на полі бою і не повернулися додому, навіть невідомо, де їх могили. У Русь-Полянці є великий пам'ятник, присвячений добровольцям.

Тут щороку Союз українців Румунії організовує-вшановує їх пам'ять навесні 9 травня, в День перемоги. Тоді вшановували добровольців, які повернулися із фронту (число яких зменшилося з року в рік), обдаровуючи їх Дипломами, Грамотами. Цього року, місяця травня були вибори, і не могла відбутися ця подія. Зате відсвяткування українських добровольців (ветеранів) відбулося.

Так що 8 листопада 2016 р. голови місцевих організацій Румунії і голів СУР повіту Марамуреш, разом із артистичними гуртами, зустрілися у Культурному домі села Русь-Поляна. На цей раз церемонія відбулася простіше.

Відкрив подію проф. Штефан Кіфа, голова організації СУР села Русь-Поляна. Він оголосив тему цієї зустрічі і запросив на сцену голову Союзу українців Румунії економіста Миколу Петрецького, голову Марамороської організації Мирослава Петрецького. У своїм слові голова СУР Микола Петрецький говорив про значення Дня Ветеранів, поздоровив мешканців села Русь-Поляна, які дали найбільше число добровольців, і про їх пам'ять, як і про інших українців, з інших сіл, ніколи не згине. Голова СУР села Русь-Поляна Шт. Кіфа оголосив, які артистичні гуртки будуть прославляти у віршах і піснях героїв добровольців.

Артистичну програму розпочала чоловіча група «Голос Полянців» із Русь-Поляни під проводом проф. Михайла Мачоки. Вони прекрасно виконали кілька військових

пісень, також народних, а між ними пан М. Мачока артистично продекламував патріотичні вірші.

Послідувала танцювальна група «Козачок» із Балківців, підготовлена проф.

Петром Шойманом, яка чудово виконала три українські танці. Гарно продекламувала вірші група учнів Школи Русь-Поляни. Опісля виступила вокальна група «Русьчанка» із Руськови. Вона виконала кілька пісень про війну, деякі з них проспівала соло проф. Михаела Миколайчук, диригент цієї групи.

Мішаний хор «Ронянські голоси» виконав пісні, присвячені добровольцям, героям війни: «А в полі могила», «Повіяв вітер степовий», «Виростеш ти, сину» і «Іхав козак на війноньку» під проводом диригента проф. Джети Петрецької. Після цих пісень цей хор, разом із хорами із Руськови і Русь-Поляни, у супроводі акордеоніста Миколи Гріжака і під проводом тієї ж самої талановитої диригентки Дж. Петрецької, виконали кілька народних українських пісень. Меморіальний спектакль закінчився третім танцем групи «Козачок».

Не були присутні добровольці, які ще в живих. Їх ще кілька, мають понад 90 років і приводити їх на зустріч у ці роки важко. З цієї нагоди я поздоровляю останнього ветерана із Верхньої Рівни – Михайла Трайсту (батька нашого письменника М.Г. Трайсти), який недавно виповнив 91 рік. Багато йому здоров'я бажаю! На жаль, мій батько помер на фронті, не повернувся додому, але і тих, які полягли на полі бою. Іще одне, що я собі пригадала. Що цього року я мала нагоду побачити ім'я свого батька (Рагован Павел) на меморіальнім камені, що був поставлений на Пам'ятнику невідомого солдата у центрі села Верхня Рівна на кошти бувшого заступника мера села Івана Рускована від Союзу українців. Велика подяка йому за це.

Вшанування ветеранів із Русь-Поляни і СУР закінчилося із подякою всім присутнім від участі голови СУР Марамориш проф. Мирослава Петрецького.

Штефан Кіфа запросив усіх на почесну вечерю.

Учит. Іляна ДАН (РАГОВАН)

АНДРІЙ ПЕРВОЗВАННИЙ

(30 листопада/13 грудня)

Святий апостол Андрій Первозванний (грец. Andreas, Andrieas – мужній, хоробрий) – один із 12-ти апостолів Ісуса Христа. Він був першим із апостолів, який послідував за Христом, а згодом привів до Нього і свого рідного брата – святого апостола Петра.

Святий апостол Андрій, пам'ять якого Православна Церква вшановує 30 листопада/13 грудня, належить до числа апостолів Христових. Він був першим єпископом Константинопольської Церкви. Апостол Андрій був одним з великих сподвижників Христових.

Андрій Первозванний родом із Віфсаїди, був братом Симона (апостола Петра) та учнем Іоанна Хрестителя. Первозванним його називають тому, що він був першим мешканцем Галілеї, якого Христос покликав за собою і проповідував йому своє вчення. Про Андрія сказано в Євангелії від Іоанна, що він розповів про Ісуса своєму братові Симону і привів його до Христа.

Кажуть, що виникнення Києва, міста, звідки православна віра поширилася на всю Київську Русь, наші предки пов'язали

з іменем Андрія Первозванного. За літописним переказом, майже дві тисячі років тому апостол Андрій, під час своєї третьої подорожі з християнською проповіддю на землі скіфів, побував на схилах Дніпра, де згодом виник Київ, і освятив це місце, встановивши тут хреста. Андрій Первозванний передрік славу і велич «Єрусалиму землі руської»: «Чи бачите гори ці? На цих горах засяє Благодать Божа, і місто велике має бути тут, і церков багато Бог поставить». Ці слова апостола, сказані ним своїм учням, донесено до нас ченцем Києво-Печерської лаври Нестором-Літописцем у «Повісті минулих літ».

Життєвий шлях апостола Андрія Первозванного до кінця віків буде взірцем для послідування віруючому, і тому, хто шукає справжнього свого призначення на землі.

(Далі буде)

Віргілій РІЦЬКО

Майстер психологічної та експресіоністичної новели

145-та річниця з дня народження
Василя Семеновича Стефаніка
(1871-1936)

Українська громада у Клузі в цьому навчальному році вперше зібралась 22 жовтня на факультеті іноземних мов Клузівського університету імені Бабеша-Бойо на відділі української мови та літератури кафедри слов'янських мов. Організатори присвятили їй 145-й річниця з дня народження Василя Стефаніка – визначної постаті громадського, культурного й мистецького життя України кінця 19 – початку 20 століття. Порівняно з іншими написав Стефанік небагато, зате створене ним велике й величне. Критики називали його «глибоким знавцем душі людської», «співцем селянської душі», «поетом мужицької розпуки», «володарем дум селянських». Казали: «Стефанік – то Прикарпаття». Сьогодні ж В.Стефаніка називають майстром психологічної, експресіоністичної новели. Це один з найвизначніших новелістів не лише в українській, а й у світовій літературі. Його твори перекладалися білоруською, польською, болгарською, чеською, словацькою, німецькою, англійською та іншими мовами. Письменник продовжує захоплювати своєю тонкою спостережливістю, прекрасним знанням життя села, народної мови, сповненим болем і туги ліризмом, лаконізмом, соціальною та психологічною наповненістю образів, злободенністю і в той же час вічністю порушених тем. Всім цим він завоював собі світову славу.

За постійною підтримкою Спільноти українців Румунії, доповідь «Василь Стефанік – початківець імпресіонізму в українській літературі» у Клузі зачитала студентка-першокурсниця Іонела-Пауліна Каїл. Її колега Беатриса Попович представила реферат «Значення творчості Василя Стефаніка в українській літературі». Як зазначили промовці, творчість Василя Стефаніка – це не просто майстерне зображення сільського побуту на Покуті та політичних обставин того часу. Його творчість має набагато глибше значення. Головним у його новелах були не побутові й не політичні, а універсальні аспекти людського життя та їх правдиве відтворення. Найкраще в тодішній критиці зрозумів це І.Я.Франко, коли написав: «Та хіба ж Стефанік малює саму нужду селянську?.. Ні, ті трагедії й драми, які малює Стефанік, мають не багато спільного з економічною нуждою, се трагедії душі, конфлікти та драми, що можуть повторитися в душі кожного чоловіка, і власне в тім лежить їх велика сугестивна сила, їх потрясаючий вплив на душу читача».

Авторки робіт зазначили характерний для творчості В. Стефаніка експресіонізм – така манера письма, яка характеризується передачею найтонших, найскладніших почуттів душі людини. Новеліст прагнув виразити духовне (приховане) через реальне (зовнішнє), зрозуміти сенс страждання і смерті людини. Його творчість та манера письма мали великий вплив на розвиток української новелістики.

Як зразок оригінальної і неперевершеної манери письма Стефаніка, студентка-першокурсниця Сара-Марта Дяк бездоганно зачитала новелу «Новина» – один з найкращих творів письменника, надрукований у першій збірці «Синя книжечка» (1899). А далі

було переглянуто документальну стрічку про особисте і творче життя Василя Стефаніка, його життєвий шлях і творчі періоди, про його погляди, захоплення, слабкості та професійні здобутки. Біографія В. Стефаніка досить проста й коротка. Щасливе дитинство, навчання і перші прикросі, громадська і культурна діяльність того часу. Далі період навчання у Кракові на лікаря, творче визнання і душевні зневір'я, одруження, а потім 10 років на службі громади рідного краю як делегат від радикальної партії при парламенті Австро-Угорщини. Знову творчі злети і особисті трагедії, тяжка хвороба та роки розчарувань і недуг аж до смерті. Звичайне людське життя. Тут немає пригодницької фабули, притаманної його сучасникам. Не має таких зовнішніх яскравих моментів, як заслання, переслідування, допитів, злиднів, насильницької смерті тощо. Навпаки – його визнали як творця, до нього тягнулися і любили. Про нього говорили як про елегантного і харизматичного, успішного і приємного, талановитого і вагомого.

Але все його особисте життя, його досвід, як і його твори, повні надзвичайно сильних, часом руйнівних почуттів. Вони і збагачували, і спустошували Стефанікову чутливу душу та відкрите серце. Він був щедро наділений любов'ю і болем до рідної землі й людини на ній. Він – виходець із заможної селянської сім'ї - глибоко пізнав селянські душі і правду їхнього життя, яке, з його точки зору, є переплетінням страждань і радостей. Він зумів вправно відтворювати душу, думи і голоси своїх краян, їх жалі й турботи, їх болі й радощі, їх душевну красу. Він перебрав біль навколишніх, збагатив їх своєю і зліпив з того матеріалу майстерні короткі описи. Оту «сконденсовану муку тисяч людей» він вкладав в кожен свій твір незалежно від обраної теми. «Він тікав від людського болю і екзистенціальної безвиході, але втекти не міг. Йому таки було суджено стати лікарем. Але не тіла, а душі. Лікуючи інших вогнем і залізом своїх слів, припікав, перекривлений судомами душевного болю, власні виразки...», – так пише про В. Стефаніка відомий сучасний український прозаїк, поет, есеїст, кандидат філологічних наук Степан Васильович Процюк.

Робота на тему «Символічні образи у новелі В. Стефаніка «Камінний Хрест», зачитана паном доктором-лектором Іваном Гербілем, одним з організаторів наших кожномісячних зустрічей, звернула на себе увагу новизною і глибиною. Серьожа-Іван Хрін, Петро Панчик та Оксана Славита вдало відтворили сцену з цієї новели. Це єдиний твір Стефаніка, повністю присвячений темі еміграції, такої близької нам зараз. Тут автор розмірковує та відбиває трагізм розставання з рідною землею, проблему розлуки селянина з батьківщиною.

(Далі буде)

Ольга СЕНИШИН

«ГУЦУЛЬСЬКА СПАДЩИНА» ІВАНА СЕНЬКІВА

У 1995 р. в Києві у видавництві «Українство» вийшла книжка відомого українського етнографа Івана Сеньківа, що в повоєнні часи жив у Німеччині. Праця про життя і творчість гуцулів, перше видання, має 510 сторінок. На жаль, видавці не виконали умови автора і на Гуцульщину не передали жодного примірника. Тому покійний голова Всеукраїнського товариства «Гуцульщина» Дмитро Ватаманюк взяв на себе обов'язок видати друге видання, доповнене. Так, 2014 р. здійснене друге видання, доповнене, згаданої вище книжки з життя і творчості гуцулів.

Науковий консультант другого видання – доктор філологічних наук Федір Погребенник, а упорядник Дмитро Ватаманюк, котрі запевнюють читачів, що і в другому виданні зберігається мова і правопис автора.

Ця наукова робота, тобто друге видання, доповнена у редакції журналу (видавництва) «Гуцульщина», що на Івано-Франківщині, а надрукована в товаристві «ДрукАрт» м. Чернівці, кольорова.

Книжка прекрасна. У ній подаються відомості про природу, населення, господарство, архітектуру, мистецтво, звичаї, традиції, церковне життя на Гуцульщині, говірки гуцулів, дослідники Гуцульщини, про письменників та художників, що змалювали цей чудовий край.

Автор – Іван Сеньків – узяв на себе нелегке завдання подати цілісну картину гуцульського світу як самобутньої частини світу українського, розкрити його історію – давню і новітню –, розмаїту духовну і матеріальну спадщину. Автор книжки, як дослідник, спирався у своїх студіях на ті надбання в галузі навчання Гуцульщини, що їх маємо в Україні та поза нею, але водночас він вніс великий власний вклад у

дослідження проблеми, зібрав величезний фактичний матеріал, систематизував, осмислив його, зробив на його основі вагомні висновки, слушні спостереження про своєрідність культурних традицій, звичаїв, побуту українського населення Карпат, заперечив хибні погляди деяких учених і письменників, як українських, так і зарубіжних, про походження гуцулів.

Повернувшись з чужини на рідну землю, праця невтомного дослідника Гуцульщини буде одним із тих духовних мостів, що єднали в тяжкі минулі роки й ще більш єднують у наш час українців закордоння, а головню нас, із Румунії, як першим сусідом.

А тепер кілька слів про дослідника – Івана Сеньківа. Народився в селі Побережне біля Станіслава (тепер Івано-Франківськ). Навчався у Варшавському університеті, у 1938 р. захистив магістерську працю «Гуцульська гражда». Щоліта бував з дослідницькою метою на Гуцульщині. 1939 р. продовжував студіювати у Берліні. Працював в Етнографічному музеї Іван Сеньків – автор 32 праць українською, німецькою, англійською та польською

мовами. Підсумком його досліджень Гуцульщини стала монографія «Гуцульська спадщина» – праця з життя і творчості гуцулів.

У травні Іван Сеньків відвідав рідну землю, гостював в родині в Івано-Франківську, побував на Гуцульщині, мав зустріч із активом товариства «Гуцульщина», зокрема з покійним Дмитром Ватаманюком, колишнім головою цього товариства понад 25 років, ознайомився з матеріалами підготовленої ними праці про Гуцульщину. У товаристві пропонували послуги у виданні цієї книжки, але І. Сеньків шукав столичного видавця і віддав її редагування доктору філологічних наук, уродженцю Рожнова Федору Погребеннику та науковцю Віктору Погребняку.

Згодом у листах до товариства «Гуцульщина» він повідомляв, що передав на видання книжки частину коштів – 6 (шість) тисяч марок (тоді по курсу наших румунських леїв або українських гривень це була досить велика сума грошей). Його вимога була – на цю суму передати безплатно частину тиражу книжок для бібліотек і шкіл Гуцульщини. Пізніше автор оповіщав про особисте незадоволення організацією підготовки друкувати книжку у Києві, про намір розірвати контракт. Та сталося непередбачене – 1 листопада 1993 р. видатний історик, етнограф, фольклорист Іван Сеньків помирає раптово в Німеччині, де і похований.

Книжка Івана Сеньківа знаходиться в бібліотеках нашого СУР та в деяких осіб, зацікавлених знати про гуцулів, їх історію, традиції та обряди.

Література:

«Гуцульська спадщина», І. Сеньків
«Гуцульський календар, 2003, ст. 41-42,
вид. «Гуцульщина», Верховина

Юрій ЧИГА**Михайло ВОЛОЩУК****ПАН ЯІШНЕЦЯ**

Яішнеця з Негостини,
Член міцного хору,
Хористам сказав, що хоче
Бачить Тімішору.

Так він сів на швидкий поїзд,
Як з'являлись зорі,
І за сім годин він здрівся
В місті Тімішорі.

Й зайшов, як пан, до готелю,
Щоби запитати,
Чи він зможе в тім готелі
Вісім ночей спати.

Але готель був зайнятий
До самого краю,
В ньому були влаштовані
Гості із Китаю.

Цілий день ходив він містом,
Як дурень круг хати,
Шукав місця у готелях,
Щоби переспати.

Й коли вийшов з останнього,
Як важна особа,
Вмить до нього приступила
Непогана баба.

Й запитала Яішнецю:
Треба вам кімнати?
Можете у мене, пане,
Цю ніч переспати.

Маю вдома дві кімнати,
Я є удовичка,
У одній кімнаті сплю я,
А в другій Теличка.

Яішнеця так подумав,
Як в Берліні шваби,
І вирішив переспати,
У старої баби.

Але, як там переспати,
Щось тут недоладу,
Переспати з Теличкою,
Чи з старою бабов?

Краще з бабою, подумав,
З бабов одовичков,
А не в місті Тімішорі
З якоюсь Теличков.

І пішов він до бабусі,
Й переспав із нею, –
Баба його угощала
Серцем і душею.

Вранці і каву зварила
(Це давня привичка)
Й сказала, що осолоду,
Принесе Теличка.

І Теличка прийшла з медом,
Як промінь з зеніту,
Ясніша від зір небесних,
Гаршіша від світу.

І подала Яішнеці
Ручку білоличка,
І сказала: вітає вас,
Як гістя, Теличка.

Яішнеця близько не впав,
Як побачив «птичку»,
Й жалів, що ночував з бабов,
А не із Теличков.

Й подав він Теличці руку,
Мов той, що вже гине,
Й сказав сумно: вас вітає
Бик із Негостини.

НЕЗАБУТНЯ ЗУСТРІЧ

Минуло не більше двох років, відколи Україна переживає трагічні події, які відбуваються в її східній частині (Донецькій і Луганській областях) внаслідок «гібридної війни», що її Росія веде проти України, проти її територіальної цілісності, підтримуючи сепаратистів військовою технікою, військовими спеціалістами, «добровольцями» і шаленою антиукраїнською пропагандою. А до цього можна ще додати і окупавання Криму. Хоч перед світом Росія всюди заявляє, що росіяни і українці «братні народи», насправді, справи доводять, що це обманливі заяви. Росія не хоче зрестися думки про «свято імперську велич», вона вважаючи, що українці – тільки частина великої російської нації. Тому-то навіть і після 24-го серпня 1991-го року, коли Україна відновила і проголосила свою незалежність, російські офіційні і політичні особи почали натякати про те, що Росія затримує право порушувати питання кордонів країн із колишнього Радянського – імперіалістичного – Союзу, які здобули свою незалежність, включно і Україна. Таким чином вони порушують Гельсінкську Угоду щодо принципу недоторканності існуючих державних кордонів і затримують ідею територіальних претензій.

Вся поведінка Росії, всі заяви її політичних провідників і наведені вище події стривожили і укріпили уважність всіх миролюбних держав світу. І в Румунії, події в Україні мали відповідний відгук. Провід держави, уряд, політичні діячі, весь народ осудили вчинки Росії, виступили проти її новоімперіалістичних дій і разом з іншими державами і народами підкреслили свою моральну підтримку українському народові. Значним доказом цього є і те, що Румунія згодилася лікувати у своїх лікарнях деяких бійців, ранених у битвах на сході України. За все це український народ вдячний румунському народові, бо так, як кажуть, приятеля у біді пізнано.

Хоч румунські масові інформаційні засоби (преса, телебачення, радіо тощо) повідомляють про події в Україні і населення обізнане з тим, що там діється, все ж таки, про це знають ще досить мало у порівнянні з подіями в інших частинах світу, як, наприклад, в Афганістані, Сирії, Іраку і т.д. Тому рішення Товариства «Просвіта» Сучавського повіту представити перед румунськими громадянами конкретні види воєнних дій на Сході України було похвальним заходом. Це відбулося у четвер 10-го листопада в Сучаві в приміщенні будинку Центру підтримання буковинських традицій у присутності значного числа громадян і запрошених офіційних представників міста Сучави, а також і української громади та членів СУР. Вони стрілися з групою українських волонтерів – бійців АТО, які воювали у Донецьку, захищаючи цілісність України супроти сепаратистів, підтримуваних Росією.

Зустріч відкрив пан Борислав Петрашук – голова Сучавського Товариства «Просвіта», уточнюючи значення цього зібрання для того, щоб краще дізнатись таки від самих учасників воєнних дій про те, як вони там

відбувалися, і представив групу запрошених гостей з України, з міста Черкаси, очолювану паном Валерієм Назаренком, головою Черкаського Товариства Запорізьких Козаків. Окрім нього, у складі групи були пані психолог Оксана Ганич і троє бійців-волонтерів, панів Володимира Мамалиги, Валерія Бельтикова і Сергія Очеретного, які брали участь у битвах при Донецьким Міжнародним Аеропортом, героїчно його захищаючи, тому що його значення і стратегічне положення були дуже важливими. Докладніше про ці битви, але і про воєнне становище у Донецькій і Луганській областях, розказував пан Володимир Мамалига. При цьому він показував фотодокументи і відеофільм, зроблені під час цих подій. Після цього він і його товариші відповідали на різні запитання, поставлені слухачами. Таким чином була можливість довідатись конкретно і докладніше про ті випадки і ситуації, про які румунські громадяни не мали можливості довідатись. Питання і відповіді були різноманітні. З цього всього проявлялась Героїчна – до пожертвування – життям: боротьба проти ворога, палка любов до України, ненависть до її ворогів.

Під час запитань – відповідей і коментаріїв були піднесені та обговорені і справи, які відносяться до потреби дальшої міжнародно-дипломатичної, моральної, а то і матеріально-воєнної підтримки України у її боротьбі, а також і можливе запрошення дітей-сиріт українських загиблих воїнів, волонтерів на відпочинок до різних дитячих шкільних таборів у Румунії, обширніше ознайомлення румунських громадян різними засобами, подібними до цієї, а то й іншими, фотодокументальними виставами, проектуванням кіно і відеофільмів тощо. Це все має ще більше значення в сьогоднішній час, коли у світі, на жаль, таки близько до Румунії і України, відбуваються важливі політичні і воєнні дії, які погрожують миру, цілісності і незалежності держав. Для того, щоб запобігти – доки ще не запізно – всім нещастям, які можуть появитись внаслідок необдуманих новоімперіалістичних, воєнно-агресивних, хижацьких дій, потрібна солідарність всіх миролюбних країн, здорового, розсудливого правління керівників держав, згоди і взаємної пошани і порозуміння народів, так як цього вимагає людство ХХІ-го століття, бо саме тепер, більш як ніколи, є найбільш небезпечно брязкати зброєю і гратися з вогнем.

Можна ще багато сказати про те, як відбулася ця зустріч, але залишаю прикінці те що, по-моєму, було найбільш зворушливим. Так, як я вже згадував, під час зустрічі був проєктований на великім екрані і документальний відеофільм, створений учасниками АТО. Окрім того, що показано різні сцени битв, включно з танками, вибухами, головно коло Донецького аеропорту, а то і в самім будинку, фільм закінчився тим, як у різних місцевостях України населення стрічає, приклякаючи із похилими головами і в сльозах, повернення з фронту у машинах, покритих блакитно-жовтими прапорами, тіла загиблих бійців-волонтерів, які віддали своє життя за рідну Україну. Всі вони – сини, батьки, браття, знайомі і незнайомі, що полегли смертю героїв. І, хоч вони мертві, у нашій пам'яті остануться на завжди живими, бо ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ. ГЕРОЯМ СЛАВА!

НОВИЙ МУЗЕЙ У КАРАШСЕВЕРІНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Минуло вже десять років відколи у банатському селі Копашиль, давно відомій місцевості, завдяки своїм історичним, культурним та науковим заслугам, стала відомою іншим місцевостям, де проживають українці.

Тут, у літку 2006-го року, у присутності тодішнього голови СУР пана Степана Бучути генерального секретаря СУР Івана Ковача, посла України в Румунії пана Юрія Малька, голови Карашсеверінської повітової Ради пана д-ра Соріна Фрунзеверде, повітової та національної преси, численних художніх колективів Карансебеша, Тульчі, Сучави, Тіміша, Марамороцини та інших країв було відмічено сторіччя українців на Банатській землі, їхнє переселення із Закарпаття, розвиток і результати невтомної праці жителів.

Тоді для доказу місцевого матеріального, духовного та культурного життя тут був відкритий музей, який є свідком для майбутніх поколінь українців Банату. Створення та відкриття Копашильського музею завдячується викладачеві-історику Копашильської школи професору Петрові Кимпяну, який протягом своєї праці у місцевій школі з допомогою учнів та колег збирав експонати для музею.

Після десяти років, за прикладом згаданого музею, в іншому селі з-між трьох перших українських сіл, якими розпочалося українство у Банаті, 23-го жовтня ц.р. відкрився новий музей. Подія відбулася у селі Корнуцил-Банат, яке належить до комуни Пилтініш Карашсеверінського повіту.

Гарний, осінньо-літній день зібрав на подвір'ї Корнуцильської школи значне число зацікавлених осіб без національної різниці. Цією подією зацікавились українці та румуни Караш-Северіна з близьких, чи далеких країв, прийшовши побачити плідну працю корнуцилян.

Тут можна було побачити повітовик керівників, місцевого примаря, працю якого можна бачити у всьому, що дихає в його рідному селі Корнуцилі. Тут був присутній д-р Іоан Кожокару, відомий спеціаліст у місцевих моментах історії.

Музей міститься у досить просторій кімнаті, яка була збудована для цього. Керівником підготовки, збиранням експонатів та вся праця належить Симоні Свистак, яка із великою допомогою сільського голови і значним числом корнуцилян змогла зібрати повний будинок предметів місцевого історичного значення.

У своїх промовах примар п. Іван Попович, п. Іоан Кожокару, завідуючий карансебешким будинком Культури ім. Джордже Суру, та музикознавець Іван Лібер, голова Карашсеверінської повітової організації СУР, визначили хороші результати корнуцильського колективу у важливій праці відносно історії, життя та культури корнуцилян, а одночасно карашсеверінських українців, які належать банатським і загально українцям Румунії. Невтомна праця виконавців згаданого результату остається у золотих сторінках корнуцильського музею.

Для розповсюдження вістки появи нового музею у місцевому будинку культури ім. Івана Шмуляка відбувся концерт української музики, поезії і танців. Тут виступали зі своїми танцями найкращі танцюристи місцевого дитсадка під керівництвом виховательки Симони Свистак.

Виступали і танцюристи проф. Михайла Бобика, а приємним сюрпризом була учениця Марія Бобик, яка зачарувала публіку своєю піснею під приємним акомпанементом.

Концерт закінчився гарним, приємним виступом престижного хорового колективу «Голос українців», який, як завжди, приємно, виразно виконав кілька хорових перлин із своєї довголітньої і багатой пісенної «торби».

Корнуцильська культурна та історична подія вписується в історію українців Банату і включно в історію українців Румунії.

До історії карашсеверінських українців належать ще: «Документальний фільм» з 2016-го року, Монографія Копашіля Петра та Івана Кимпяну «З високої полонини – до Зеленої ліщини» та Монографія села Зоріле авторів Олени та Ілька Лазарів.

Для того, щоб збагатити матеріал відносно історії та культури карашсеверінських українців, просимо звертатися до керівництва Повітової організації СУР, яка знаходиться у місті Карансебеш, вул. Баба Новак, Н-р 37, телефон 0255/512071.

На відкритті пам'ятника Тарасу Шевченку в м. Сігеті

Виступ Голови Союзу українців Румунії Пана Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

Вельмишановний пане міністр Лазер Команеску
 Вельмишановний пане міністр Павло Клімкін
 Вельмишановний пане префект Міхай Лупут
 Вельмишановний пане мер Горія Скублі
 Вельмишановна пані Ярослава Хортяні
 Вельмишановний Пане Михайле Ратушний
 Вельмишановний пане губернатор Олег Гончарук
 Вельмишановна пані Алла Кендзера
 Вельмишановні учасники нашого збору!

Як Голова Союзу українців Румунії, будь ласка, дозвольте мені, перш за все, побажати вам традиційний "Ласкаво просимо!" на землі історичного Марамуреша, в Сігету Мармаціей, столиці цієї легендарної землі. В повіті Марамуреш проживають більше 60% українців Румунії.

Наші предки були присутні в цьому регіоні з незапам'ятних часів, якщо ми думаємо про племена улій і карпи, складених з палео-українського населення, атестованих ще до кінця X ст. У другому тисячолітті, в історичному Марамуреші були створені три послідовні великі хвилі української еміграції: XIII-XIV ст. Перша хвиля українців, виходячи з Галичини, посилилася на долині Рускова і заснувала поселення Русо Поляни, Кривий і Русково, XV століття – друга хвиля українців поселилася на долині Тиси, заснувавши поселення Луг над Тисою, Великий Бичків, Кричунів, Тиса, Довге Поле та Ремети а остання хвиля встановилася на нижній долині річки Вишаві, після анексії Галичини австрійцями у вісімнадцятому столітті, де вона заснувала поселення Красний, Бистрий і Вишавська

яке важко собі уявити: з 47 років його драматичного і бурхливого життя, 24 були проведені в кріпацтві, 10 – в депортації і 13 – під суворим наглядом поліції.

Він був засновником сучасної української літератури і образотворчого мистецтва; живописець і гравер вражаючої оригінальності, в поєднанні з великим мислителем і зразковим борцем за соціальне і національне визволення українського народу для досягнення своїх священних ідеалів і прагнень.

Іван Франко, ще один геніальний письменник України, сказав про Шевченка: «Він був сином мужика і став князем у царстві духа. Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури. Доля переслідувала його в житті, скільки лиш могла, та вона не зуміла перетворити золота його душі на ржу, ані його любов до людей – у ненависть і погорду, а віри в Бога – у зневіру, песимізм».

Поет Степан Ткачук, перший голова Союзу українців в Румунії, на жаль, покинувши нас занадто рано, писав: „Тарас Шевченко є той пророк, що відновив національну ідентичність українського народу, і геній, який освятив право на вічність української мови, в той час, коли його батьківщина, Україна, стогнала протягом багатьох століть під іноземним пануванням. Для українського народу Тарас Шевченко втілює в собі генезис нового українського світу і відновлення тисячолітньої України на своє законне місце на карті світу. Тарас Шевченко є для українців, яким є Міхай Емінеску для румунів. У той день, коли Румунія буде зайнята Т. Г. Шевченком, а Україна Міхаєм Емінеску, в той же день Кобзар і Лучафер (Ранкова зірка) будуть разом подорожувати по світу руку в руку, і все разом будуть підніматися в Царство дві дружні мови, українська та румунська, а Україна і Румунія залишаться найкрасивішими іконками в пам'яті людств».

Як поет і як художник і мислитель революційного натхнення, він боровся з усіх сил проти соціального і національного гніту, якого страждав свій народ. Навіть якщо ми не знаходимо в роботах Т. Г. Шевченка, явно вказано гасла французьких революціонерів, свободу, рівність, братерство, цілі які можна побачити в кожному рядку, в кожній думці, в кожному малюнку або живопису.

Сила і правдивість його вражаючої лірики виходять із самої глибини звичайного людського життя. Патріотичний і критичний дух його віршів, викриваючи кріпацтво і самодержавство, привернуло увагу до прогресивних кіл російського суспільства, але і до репресивних органів.

Через два роки після звільнення з кріпацтва Шевченко опублікував свою першу поему "Кобзар", в якій показав, що українська мова, що використовувалася до того часу для транскрипції народних віршів і пісень, може стати літературною мовою великої глибини. Якщо літературна спадщина Шевченка була предметом численних томів екзегетики і літературної критики, робота пензля художника менш відома.

(Продовження на 11 стор.)

Долина.

Українська громада Марамуреша мала нелегке життя і пережила всі трагедії, які випали на долю жителів цієї легендарної землі. Тут, в Сігету Мармаціей, між роками 1913-1914, проводився один з відомих політичних процесів Австро-Угорської імперії, після чого в цілому 94 українці були засуджені до багато років ув'язнення за звинувачення переходу до православ'я. Алексіє Кабалуок, наставник групи, був засуджений до 4 років позбавлення волі у суворій в'язниці.

Українська громада в Румунії, Союз українців Румунії, складає особливі зусилля, щоб зберегти мову і національні традиції. Наші українські співгромадяни довели, що вони можуть бути хорошими румунськими громадянами і в той же час, прагнути до поліпшення їх спільноти. На жаль, ми спостерігаємо цілеспрямовані напади проти Союзу українців і побічно проти українців Румунії, знижених елементів в межах нашої власної етнічної групи.

Сьогодні в Сігету Мармаціей беремо участь у великій події в житті українців – відкриття погруддя генія української нації Тараса Шевченка, званого "Кобзар". Тарас Шевченко народився 9 березня 1814 року у сім'ї кріпаків. Перейшов до вічності в 1861 році у віці всього 47 років, після жакливого життя,

Володимир АНТОФІЙЧУК**«...А ЖУРНАЛІСТИКА – ЦЕ ПРОФЕСІЯ»**

(Думки про публіцистичну діяльність Михайла Михайлюка)

Саме так, винесеним у заголовок статті рядком, Михайло Михайлюк підкреслено означив місце журналістики у своїй мистецькій долі, відмежувавши публіцистичну діяльність від власне письменницької творчості, яка, за його тлумаченням, виявилася передусім у поезії, прозі й літературній критиці. Та як би там не було, журналістика забезпечувала йому не тільки кусник хліба насущного, а й значною мірою складала повноту життєвих вражень, що так чи інакше узагальнювалося в поетичних і, особливо, прозових жанрах. Натомість у кожен газетний матеріал він сповна вкладає свій письменницький хист – захоплююче розгортання сюжету, образність мислення, вишуканість мови тощо. Отже, газетярська справа і художня література у творчому світі Михайла Михайлюка не могли обійтися одне без одного, складаючи той симбіоз людського, чи то пак мистецького щастя ("красивого і корисного"), про який писав Максим Рильський у знаменитому вірші "Троянди й виноград".

Газетярська справа вимагає щоденної невсипущої праці. У будні і свята, у спеку й холод вона кличе в дорогу, спонукує до пошуків того матеріалу, який стане цікавим і необхідним для читачів. За понад півстоліття праці в журналістиці Михайло Михайлюк сховався тисячі кілометрів, спілкувався з тисячами людей, написав тисячі сторінок. Із цього огрому газетного матеріалу він вибрав тільки якусь дециму для двох своїх публіцистичних книг "45 років з українським пером" (2009) і "Газетярські штрихи" (2015), скромно вважаючи, що справжнім журналістом він став тільки після грудневих подій 1989 року, коли "у першому числі "Вільного слова" надрукував без ідеологічних утисків статтю "Рівність, братерство, свобода" – за гаслом Французької революції". У передмові до цих видань автор прагнув окреслити суть свого журналістського кодексу, визначити принципи селекції статей і їх проблемно-тематичні пріоритети.

На основі власного професійного досвіду Михайло Михайлюк стверджує, що справжній журналіст у своїй діяльності повинен дотримуватися трьох основних правил. По-перше, бути чесним перед обраною професією. Згадуючи працю в різних періодичних виданнях, визнаний майстер слова підкреслює: "З першого ж дня роботи в "Новому віку" (1964) я намагався писати чесно для українців і про українців, хоча без наголосу на їх етнічність, національну специфіку, бо це заборонялося цензурою". Героями його нарисів, есе, репортажів ставали передусім прості трудівники – вчителі, видатні особи на ниві освіти й культури, селяни, лісоруби, рибалки, письменники Сучавщини, Мараморощини, Банату, Дунайської дельти. І якщо навіть у його статті і проникали певні ідеологічні штампи, а без них не можна було обійтися, бо інакше автор наражався на небезпеку бути звинуваченим в "аполітичності" й "інакомисленні" (а такі докори траплялися не раз!), то "це не змінювало докорінно суті написаного". По-друге, опубліковане повинно чітко відображати позицію автора стосовно проблеми, про яку йде мова, висвітлювати правду життя. По-третє, обов'язок кожного журналіста – чітко дотримуватися професійної етики, ні за яких обставин не йти на жодні компроміси, а служити тільки правді.

Свою журналістську працю Михайло Михайлюк тісно поєднав

з українськими виданнями Румунії – газетами "Новий вік" (з 1990 р. – "Вільне слово") та "Український вісник", альманахом "Обрії" і журналом "Наш голос". У цих часописах він не тільки публікував власні матеріали, а й допомагав їм зміцнюватися організаційно, відповідно до вимог часу корегувати й доповнювати видавничі програми і творчі завдання, а окремі з них заснувалися завдяки його послідовній і принциповій позиції як журналіста і громадянина. Словом, кожне із відзначених видань – то окрема сторінка творчої долі Михайла Михайлюка, самовідданий вияв його журналістського хисту, частка енергії його великого серця і тепла людинолюбної душі.

Кожен часопис має свою передісторію співпраці із Михайлом Михайлюком. Так, "Новий вік" у свідомість видатного журналіста увійшов ще під час навчання в школі, коли він разом з учнями Серетського українського ліцею нетерпляче чекав виходу чергового числа газети, сподіваючись, окрім іншого, й на публікацію в ньому статей своїх колег, які пробували писати на культурно-освітні теми. А після закінчення другого курсу університету, на літніх канікулах 1961 року, Михайло Михайлюк підготував для "Нового віку" свою першу статтю – розвідку "Думки про твори української літератури в РНР", яку газета опублікувала в шести своїх числах. Хтозна, може, саме цей матеріал відіграв вирішальну роль при призначенні блискучого випускника Бухарестського університету на роботу в редакцію "Нового віку", що сталося 1 серпня 1964 року. На першому своєму робочому місці новоспечений журналіст, за його ж спогадами, "писав, обробляв дописи кореспондентів (тоді їх було десятки), перекладав, майже щомісяця їхав у газетярські від'їзди. Намагався робити якнайменше компромісів перед власною совістю і не надто розчаровувати читачів". Тому не раз перепадало йому від головного редактора І. Колесника за те, що в своїх репортажах про соціалістичну промисловість і соціалістичне сільське господарство він не цитував партійних документів чи "неоцінних" вказівок Ніколае Чаушеску.

Сам факт виходу періодичного видання рідною мовою мав величезне значення для румунських українців. "Новий вік" у той час, як свідчить журналіст, "був справжньою трибуною пробудження і виховання національної свідомості українців. Українці старшого віку знали рідну грамоту, яку вивчали ще за часів Австрії, коли існували українські читальні, церковні служби правилися по-українськи. Не кажучи вже про численних українських інтелігентів з Північної Буковини зі студіями в Чернівцях, котрі у 1940 році і після війни знайшли притулок у Румунії, рятуючись від більшовицького терору. Вони заклали основи рідної школи на Сучавщині, Мараморощині, серед задунайських українців, у Банаті". А коли розпочалися політичні гоніння, вони сміливо стали на захист своєї національної гідності і рідної мови.

*(Далі буде)***Олександр Масляник –
Гуцульське товариство у Львові**

Львівська делегація в Бухаресті на відзначенні 160-річчя від дня народження Іван Франка: професори Михайло Гнатюк, Валерій Корнійчук, Ярослав Якимович, генеральний директор Коломийського Національного музею Гуцульщини і Покуття Ярослава Ткачук, народний артист України Остап Стахів, письменник, редактор і видавець Олександр Масляник, тележурналіст Богдан Барбіл, українські румунські письменники Іван Ковач, Михайло Трайста, Михайло Михайлюк. Добірне товариство! Організувала поїздку голова Бухарестської філії Союзу українців Румунії пані Ярослава Колотило. Респект!

9 листопада – День української писемності і мови

Дійшло до того, що в 1951 році, за вироком закритого судового засідання, розстріляли 33 студентів Харківського університету за... відмову складати іспити російською мовою. 800 репресували. Ось, у який спосіб Харків та інші міста України ставали „руськими городами“.

У Харкові розстріляли 33 студентів за відмову складати іспити російською мовою.

– Наші матері, – розповідав представник одного з індіанських племен Америки, – витрачають щодня по дві години, навчаючи дітей правильно говорити мовою племені. Дорослий індіанець, який не володіє своєю мовою з абсолютною правильністю, фактично стає безправним: йому не дозволяють говорити при людях, щоб його мовні хиби не передалися слухачам, особливо дітям.

Таким способом народ прагнув зберегти свою мову та культуру.

9 березня ми вшануємо пам'ять Тараса Григоровича Шевченка – національного пророка, невмирущого генія слова, народного поета, художника, борця за ідеали справедливості та добра.

У його щирому, проникливому слові, з усією силою і красою заяснила горда і волелюбна українська душа. Його заповідями жили і живуть цілі покоління українців.

Несуть депутати-спікери-прем'єри-президенти квіти до пам'ятників Шевченку, говорять гарні слова. А потім повертаються у свої кабінети, щоб творити закони, темники, котрі нищать українську мову, культуру.

У 30–50 роки у СРСР лише за читання "Кобзаря" чи просто за любов до української мови людей репресували.

Були розстріляні всі відомі в Україні кобзарі. Комунисти розстріляли багатьох учителів, лікарів, письменників іншу інтелігенцію лише за те, що розмовляли, писали чи співали українською мовою. Тут же можна згадати тисячі розстріляних церковників української церкви.

Дійшло до того, що у 1951 році за вироком закритого судового засідання розстріляли 33 студентів Харківського університету за... відмову складати іспити російською мовою, 800 – репре-

сували. Ось у який спосіб Харків та інші міста України ставали „руськими городами“.

До речі, у містах України в 1926 році в українських школах українською мовою навчалося 97 % дітей, а на початку 90-их лише 21 відсоток дітей навчався українською.

Подібні методи нищення всього українського не застосовували навіть у царській Росії.

Продовжують це робити і сьогодні, але вже іншими шляхами: не через фізичне винищення, а через заборони.

До того ж останнім часом через ЗМІ наполегливо поширюють міф про лінгвістичну близькість української і російської мов, мовляв, природньо, що російська мова для українців є рідною. Дослідження спеціалістів Київського університету ще в далекі 60 роки (про незалежність України в ті роки й мови не було!!!) говорять про зовсім інші результати.

Українська мова відрізняється від польської на 30 відсотків; від болгарської – на 32 відсотків; від чеської – на 36 відсотків; від російської – на 38 відсотків. Тому якоюсь дивною однобокістю характеризується ця „близькість“ – лише на користь Москви.

Думається, причина засилля російської мови в Україні не в лексичній близькості, а в політиці, метою якої є вигублювання українського етносу, недопущення розквіту України. Питання „бути чи не бути українській мові“, „національному інформаційному просторові“ означає „бути чи не бути українській Україні“.

Тому існує таке гостре мовно-культурне протистояння в Україні, що його підживлюють деякі ЗМІ, працівники яких ігнорують національні, загальнолюдські, морально-етичні стандарти професійної праці.

Як писав Василь Сухомлинський: "Любов до Батьківщини неможлива без любові до рідного слова. Тільки той може осягти своїм розумом і серцем красу, велич і могутність Батьківщини, хто збагнув відтінки і пахощі рідного слова, хто дорожить ним, як честю рідної матері, як коліскою, як добрим ім'ям своєї родини. Людина, яка не любить мови рідної матері, якій нічого не промовляє рідне слово, – це людина без роду й племені".

Микола МАРЧЕНКО

Виступ Голови Союзу українців Румунії Пана Миколи-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО

(Закінчення. Поч. на 9 стор.)

Стан здоров'я Тараса Шевченка, через розорені умови і ексцеси, буде погіршуватися різко після 1860 року, – кінець великого поета і художника невблаганно приходить 10 березня 1861 року він будучи похований спочатку на Смоленському кладовищі в Санкт-Петербурзі. У наступному році, згідно з його бажанням, останки були поховані в місті Каневі, де він провів своє дитинство.

Тарас Шевченко залишив величезну художню спадщину, але найбільшим досягненням його життя було пробудження національної самосвідомості українців і створення української літературної мови. Якщо в літературі, через його поезії, Тарас Шевченко вніс вирішальний внесок у формування літературної української мови, як було вказано, шляхом розробки ключового питання української реалістичної літератури, тема боротьби народу за свободу і соціальну рівність, в образотворчому мистецтві він залишився невиправним романтиком.

Великий Кобзар зробив біля 150 портретів видатних особистостей, але і деяких бідних людей, озвірілих умовами царської Росії.

Тонни чорнила текло і буде текти, не маючи можливості вичерпати цю щедру тему, яка є творчість і життя Тараса Шевченка. Якщо Україна зобов'язана йому за національне пробудження і літературну мову. Тарас Шевченко, зобов'язаний, батьківщині за вічність і безсмертя своєї слави. Перефра-

зовуючи Келінеску, ми можемо сказати про геніальність Тараса Шевченка: вода висохне в руслах річок, на місце де він похований навесні (...) і не одна зірка буде зникати в далечині, поки соки української землі зростатимуть в тонкий штамп іншої лілеї з силою його духів...

Відзначення Дня Гідності та Свободи у Бухаресті

21 листопада 2016 року у приміщенні Культурно-інформаційному центрі у складі Посольства України в Румунії відбувся захід, присвячений відзначенню Дня Гідності та Свободи.

Урочистий захід розпочався з колективного виконання Гімну України.

З промовою до присутніх звернувся Тимчасовий повірений у справах України в Румунії Євген Левицький, який відзначив те, що події, які відбулись у 2004 та 2013/2014 роках, мали на меті перемогу демократичних цінностей, прав і свобод людини та громадянина, національних інтересів Української держави, її європейського вибору, проте за перемогу була заплачена страшна ціна - ціна життя найкращих синів та доньок України.

Під реквієм «Пливе кача по Тисині» відбулась хвилина мовчання.

Під час заходу також відбулись виступи заступника голови Союзу українців Румунії Михайла Трайсти, громадянки України, учасниці Євромайдауну-2013 у Києві Марії Колесник, головного редактора культурно-просвітницького часопису Союзу українців Румунії "Вільне слово", відомого українського письменника та журналіста Івана Ковача та доктора філології, головного редактора румуномовної газети Союзу українців Румунії „Кур'єрул українян” („Український кур'єр”) Івана Робчука.

Насамкінець, присутнім на заході представникам української громади Румунії, громадських, мас-медіа та культурних кіл країни перебування, а також громадянам України, які тимчасово перебувають на території Румунії, та співробітникам Посольства і членам їх сімей було продемонстровано відеоролики про події, що відбулись в Україні восени 2013 року та які змінили хід вітчизняної і світової історії, визначивши місце і роль України у світовому процесі.

Виступ до Дня Гідності та Свободи Тимчасово повіреного у справах України в Румунії Пана Євгена Левицького

Шановна українська громадо, пан отець Дмитро, керівництво Союзу українців Румунії, представники друкованих видань Союзу українців Румунії, громадяни України, які тимчасово перебувають на території Румунії, колеги, друзі.

Відповідно до Указу Президента України Петра Порошенка щорічно 21 листопада відзначається День Гідності та Свободи.

День Гідності та Свободи — подія, що відзначається в Україні на честь початку двох революцій: Помаранчевої революції (2004 року) та Революції Гідності (2013 року).

Події, що відбувались з Українською Державою на зламі 2013/14 років та відбуваються сьогодні, мають доленосне значення для України та українців. Це був і є надзвичайно важкий період та іспит для країни, коли українці продемонстрували свою європейськість, гідність, своє прагнення до свободи.

З давних-давен саме почуття національної гідності та самоповаги не дозволяли українцям коритися ворогам, змушували уникати полону, рабства, віддаючи перевагу смерті.

За честь і гідність України боролися її сини під час татаро-монгольської навали, їх відстоювали запорозькі козаки у визвольній війні 1648-1654 років, молоді українці, загиблі під Крутами 1918 року, українці – воїни Другої світової війни. А нині кращі сини України гідно чинять опір російській агресії на сході України.

Гідність – це одна з найнеобхідніших якостей людини і навіть цілих суспільств, народів. Людина, яка сповнена почуттям власної гідності, завжди посяде достойне місце в суспільстві, а народ, який плекає в собі національну гідність, буде знаний і шанований у світі.

Три роки тому українці вийшли на Майдан у Києві, щоб захистити свій вибір, отримати можливість побудувати цивілізовану, європейську, демократичну, вільну Україну. Вони вийшли на Майдан, щоби бути побаченими та почутими.

Спочатку були сотні, згодом їх підтримали тисячі, але після спроби розігнати мітинг кийками, після побиття студентів, піднялись сотні тисяч та мільйони людей. Їх волі ніщо не могло протистояти - ні зброя, ні сила, ні підступність. Майдан переміг – перемогла Революція Гідності! На жаль, за це ми змушені були заплатити страшну ціну – ціну життя найкращих синів та доньок України. Вічна пам'ять та слава Героям, які віддали свої життя за нашу з вами свободу. Пропоную вшанувати їх пам'ять хвилиною мовчання.

Олег Гончарук з робочою поїздкою відвідав місто Сігету Мармаціей повіту Марамуреш (Румунія)

Голова облдержадміністрації Олег Гончарук з дружиною Людмилою та донькою Валентиною на запрошення голови Союзу українців Румунії Миколи Мирослава Петрецького взяв участь в урочистостях з нагоди відкриття погруддя Тарасу Шевченку в місті Сігету Мармаціей повіту Марамуреш.

Відвідали захід міністри закордонних справ України Павло Клімкін та Румунії Лазер Коменеску, голова Європейського конгресу українців Ярослава Хортяні, а також делегація з Верховинщини. Слід відзначити, що пам'ятник було споруджено за кошти Союзу українців Румунії та мецената Ярослава Скуматчука.

Також Олег Гончарук взяв участь у зустрічі з Лазером Коменеску, під час якої

обговорювали питання транскордонної та регіональної співпраці, зокрема, облаштування пункту пропуску та будівництво автодороги через українсько-румунський державний кордон в межах населених пунктів Шибене (с. Зелене) та Поєнілде-Суб-Мунте.

Як зазначив під час зустрічі з очільником Прикарпаття Павло Клімкін, Міністерство закордонних справ України сприятиме реалізації цього проекту.

Окрім того Людмила Гончарук зустрілася з представниками української діаспори у Румунії, під час чого було окреслено ряд заходів щодо співпраці з Івано-Франківщиною в освіт-

ній, спортивній та культурній галузях.

Відділ прес-служби Івано-Франківської обласної державної адміністрації.

БУЛИ Й ТАКІ ЧАСИ...

Повернуся в часи 27-річної давності. У ті часи, після нашої Грудневої Революції, багато з тих, що закінчили українські відділення, стали викладати і українську мову.

Правда, за кілька років багато з них вже перестали це робити. Чому? Може, хтось із них нам розкаже.

В 1990 та 1991 роках багато з них перебували на курсах вдосконалення у Чернівцях.

Були дві серії. Різниця між цими двома серіями була така: перша серія була «казована» у готелі «Черемуш», а друга у «Інтернаті».

Україна їх прийняла як своїх дочок-синів.

Все було на високому рівні!

Було і загуло...

Подаю фотографію викладачів, які брали участь у першій серії.

Багато з них вже покійні. Хай їм буде земля пером-пухом!
А ті, які ще живуть, нині на пенсії. Щоб їх пенсія була дуже довга!

Микола КУРИЛЮК

З ДОБРОМ ВАС, НАШІ ВЕЛЬМИШАНОВНІ ЮВІЛЯРИ!

1. Валерію ШОВКАЛЮК (5 листопада 1940 р.) – випускницю Бухарестського університету, викладача румунської мови, дружину поета Павла Шовкалюка, матір двох синів, відданого викладача. Вітаємо шановну пані Валерію з гарною, круглою датою – сповнення 75 років!

2. Борислава-Штефана Петрашука (5 листопада 1970 р.), з 2013 р. по вересень 2015 р. – голова Сучавської орган. СУР. Народився п. Петрашук у м. Радівці Сучавського повіту. Закінчив Сіретський ліцей. Після ліцею, в 1995 році, одержав диплом інженера по спеціальності мекатроніки Сучавського університету ім. Штефана чел Маре, а пізніше здобув мастерат по спеціальності трибології.

3. Богдана МОЙСЕЯ (6 листопада 1972 р.) – до жовтня 2015 р. голова ревізійно-фінансової комісії СУР. Випускника Дрогобицького Університету ім. І. Франка, факультету Менеджменту, маркетингу та економічних наук в Україні. Після закінчення факультету повернувся до Бухаресту, працює комерційним директором. Народився Богдан Мойсей в задунайському українському селі Крішан в українській сім'ї. З жовтня 2015 р. обраний VII-им З'їздом СУР Першим заступником Голови СУР для Тульчанського повіту та Муніципію Бухарест. Він також член Президії СУР. Успіхів у відповідальній роботі!

4. Марту БОТУ (7 листопада 1943 р.) – відому українську письменницю для дітей, автора збірок «Сонячний промінець» та «Глиняна мисочка». Випускницю Сігетського українського ліцею, вчительку, яка виховала в українському дусі, в дусі любові до свого, крім своїх дочок, добрих лікарки, онуків, цілі генерації учнів Верхньорівнянської школи, Мараморощина.

5. Марію ЧУБІКУ (24 листопада 1946 р.) – випускницю Сігетської української педагогічної школи, шановну письменницю для дітей, авторку збірок «На крилах дитинства», «Дитинства очі волошкові» та збірника пісень «Ой у Лузі в лузі», «Скарбів минулого», «Слідами щедрої чаклунки». Щирий дописувач до видань СУР, зокрема до «Вільного слова».

Народилась пані Чубіка в українському селі Луг над Тисою, Мараморощина, пропрацювала ціле викладацьке життя в с. Вишавська Долина. Після виходу на пенсію разом із сім'єю перейшла жити в рідне село.

Вітаємо з 70-ти річчям! На многая літ!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПРОВІД СУР!

Ірина КОВАЧ-ПЕТРЕЦЬКА

◆ С Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Ж Е Ч ◆

22 ЛИСТОПАДА В СВІТІ
ВІДЗНАЧАЮТЬ – ДЕНЬ
СИНІВ (СИНА)

Хоч і невідома історія появи цього сімейного характеру свята, воно завоює любов у населення нашої планети. В цей день батьки обдаровують своїх синочків подарунками, а головне, любов'ю та захистом.

Побажаймо всім синам і їх батькам - На Многая Літ! Радості, успіхів і доброї долі!

Іван ДРАЧ

САМОТНЯ ЛАСТІВКА

Самотня ластівка на дроті —
Одним одна, самотина.
Всі ластівки давно в польоті, —
Чому ж без вирію вона?
Така вже осінь, що аж голо.
Вже іній сонце розпина.
У вирій лист летить навколо,
Її мина, її мина.
Чи, може, їй крило підбито,
Чи, може, впала їй вина.
Тут розп'ястися з цілим світом —
Така печаль, що аж до дна.
Чи, може, так поля ці любить,
Вже йде морозу сивина.
А хто ж в мороз їх приголубить?
За все покутує вона.
До вирію ще стільки далей,
Вона ж стоїчно не зрина.
До тисячі моїх печалей
Іще одна — і не одна...

«БАБИНЕ ЛІТО»

(легенда)

Восени багато роботи для жінок. Не встигне жінка вибрати цибулю і часник, як вже квасоля проситься – тріскають стручки і показують білі зуби. А кукурудза, буряки, картопля... А сливи, яблука, груші! Треба ж назбирати і грибів, ожини, горіхів. Та що там казати: роботи по вуха. Бо й треба посадити, пересадити, розсадити... Зібрати, перебрати, перекласти, висушити, змолотити, очистити, поскладати, дозбирати... Зима спитає, де літо було.

Зібралися жінки на раду. Вирішили вирядити до цариці Осені свою посланницю – чесну і працювиту дівчину, щоб переказала Осені їх вічний жаль і попросила полегшити клопоти.

А жила цариця Осінь не далеко, не близько, а за сімома горами, за п'ятьма лісами, за трьома ріками. Та й дорога була небезпечна. Тож жінки порадили дівчині завжди бути обачною, не спокушатися на жодні зваби!

Йде, йде дівчина, перейшла одну гору, втомилася, сіла відпочити над річкою. Десь взялися два парубки та до неї з облесливими словами. Зчинили між собою бійку за дівчину. А вона за цей час скочила в річку і перепливла щасливо на другий берег. Раділа, що обминула спокусу, бо мала стати чесною перед царицею Осінню.

Пішла дівчина далі. Дорогою вона мала ще багато пригод, але щасливо дісталася до цариці Осені. Передала їй прохання жінок: продовжити восени два-три тиждні літа, щоб встигнути зібрати врожай.

– Гарзд! – сказала цариця Осінь. – Кожного року відтепер буде ще тепла пора і назвете її «бабиним літом». А щоб ви поквапились зі збором урожаю, я подаватиму вам знак, що йде «бабине літо», літаючим по полях павутинням.

• У бабине літо
Легке срібне сито,
Не руками ткане,
Летить ось над нами.
Що ж це, дитинко?
Це - ...

павутинка

Розкажіть, діти, хто те добре знає,
Яке коротке літо восени буває?

(Бабине літо)

Цікаво знати

ДЕРЕВО-МАТЕМАТИК

У західній тропічній Африці (Гана, Сьєрра-Леоне, Берег Слонової Кістки) росте дерево, яке вмє множити і складати. У нього дуже складна назва – *Schumanniphyton problematicum* (*problematicum* – «задачного»). Воно належить до сімейства маренових. Дерево знає правила арифметики. Кількість листя на дереві (N) можна за формулою: $N=12Y+4$. Буква «у» означає вік дерева в роках.

◆ Е Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Ж Е Й ◆

9 ЛИСТОПАДА - ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ ТА МОВИ

Про походження слов'янської писемності і на цей час не з'ясоване. Але визнано про її існування ще до Хрещення Русі. Про це існує декілька свідчень у стародавніх літописах.

У «Житті» слов'янського просвітителя Кирила зберегся переказ, що він бачив у 860 р. в кримському Херсонесі (Корсуні) книги, написані «руськими письменами». Ці ж «руські письмена» згадують й арабські письменники X століття. В історичних джерелах зустрічається повідомлення про те, що руська писемність, нарівні з старосврейською, розповсюджувалася в Хазарії. Важливим свідченням того, що писемність була відома в Київській Русі ще до хрещення, стала знайдена в 1949 р. в одному зі смоленських курганів

глиняна посудина середини X ст. з давньоруським написом «гороухца» (гірчиця).

В період 16-20 листопада ц.р. в Бухаресті пройшов Міжнародний ярмарок книги «GAUDEAMUS». Старанням голови комісії культури СУР п. М.-Г. Трайсти цього року змогли і ми похвалитися перед румунськими відвідувачами Ярмарку своїми виданнями та газетами. Мали можливість представити і наших українських письменників, нашу меншину, наші надбання на теренах Румунії. На стенді чергували наші гарні україночки - Роксана Мікулайчук та Наталка Боднарюк. (І.П.-К.)

6 листопада 1811 р. народився Маркіян Шашкевич, український письменник, поет-зачинатель нової української літератури в Галичині, священник, культурно-громадський діяч. Очоловав «Руську трійцю», ініціював видання альманаху «Русалка Дністровая» (1837).

Чи знаєте ви, що:

Відомий портрет Маркіяна Шашкевича, насправді не його, а його сина Володимира. Тоді фотографій не було, а тільки дагеротипи, що коштували дуже дорого. А Шашкевича постійно переслідувала матеріальна скрута. Він і помер у злиднях від сухот у 32 роки. З часом, коли слава про нього набула широкого розголосу, хотіли відтворити його образ. Дружина Юлія порадила написати портрет Володимира, дуже схожого на батька.

У канадському місті Вінніпег у 1962 р. було засновано Інститут Маркіяна Шашкевича, що з 1963 р. видавав протягом 25-ти років збірник «Шашкевичіяна» та «Бібліотеку Шашкевичіяни» (редактор М. Марунчак). У 1944 р. там споруджено пам'ятник із бронзовим погруддям Шашкевича, а в 170-річчя народження – іменем Шашкевича названо місцевий парк.

Зустріч міністрів східних країн НАТО в Бухаресті

Міністри закордонних справ дев'яти країн НАТО зустрілися в Бухаресті в рамках румунсько-польської дипломатичної ініціативи. Один з чотирнадцяти пунктів спільної декларації в столиці Румунії було присвячено українській проблематиці.

Увівторок в Бухаресті відбулася зустріч міністрів закордонних справ країн Центральної та Східної Європи, в якій взяла участь і заступник генерального секретаря НАТО Роуз Геттемюллер, у минулому радник держсекретаря США з питань контролю озброєння і міжнародної безпеки, котра вважається фахівцем у відносинах з Росією.

Ініційована Румунією та Польщею форм у цьому форматі є платформою для співпраці у вирішенні специфічних регіональних питань та в утвердженні країнами регіону певних ініціатив у Північноатлантичному альянсі.

Підставою для проведення відповідної зустрічі стало те, що країни Центральної та Східної Європи мають спільні інтереси в галузі безпеки, очевидно, відповідно до принципів солідарності в рамках НАТО.

Один з чотирнадцяти пунктів спільної декларації в Бухаресті було присвячено українській проблематиці. Зокрема міністри висловили рішучу підтримку суверенітету і територіальної цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах та право України приймати рішення про своє майбутнє і про свою закордонну політику без будь-якого втручання ззовні. Вони також підтвердили сильну і принципову позицію щодо агресивних дій Росії проти України і щодо постійного порушення Москвою норм і зобов'язань міжнародного права, в тому числі шляхом незаконної анексії Криму.

Напередодні саміту міністри закордонних справ дев'яти країн східного флангу НАТО були прийняті президентом Клаусом Йоханнісом. Він зазначив, що зустріч проходить у важливий для трансатлантичних відносин момент, що є суттєвим для європейської безпеки і для безпеки країн Центральної та Східної Європи. Ці країни несуть особливу відповідальність у плані безпеки і стабільності від Балтійського моря до Чорного моря.

Роуз Геттемюллер, яка відвідала Бухарест уперше, відзначила внесок Румунії в Афганістані протягом останніх років. Вона торкнулася розміщених у Девеселу (південь Румунії) елементів системи протиракетної оборони, а також створення в Румунії Штабу багатонаціональної дивізії «Південь-Схід». І в ході переговорів представниці НАТО з міністром закордонних справ Румунії

Лазером Коменеску та з міністром оборони Румунії Міхнею Мотоком були підкреслені проблеми безпеки на сході та південному сході Європи, а також необхідність зміцнення стабільності в регіоні.

Сполучені Штати залишаються місцем, де найкраще втілюється у життя свобода, заявив пізніше в ході телепередачі Міхня Моток, роблячи зв'язок між зустріччю в Бухаресті і президентськими виборами в США. За його словами, стратегічне партнерство зі Сполученими Штатами не може не продовжуватися і не може не розвиватися. Оглядачі вважають, що Румунсько-американське стратегічне партнерство, членство в НАТО і участь в європейському проєкті є трьома основними елементами закордонних зусиль Румунії в забезпеченні своєї безпеки і оборони.

Валентин ЦІГЕУ,
Василь КАПТАРУ

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор – Іван КОВАЧ

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988

Adresa redacției: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,
Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com

Наклад фінансований
Союзом українців Румунії

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, непорушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.